

§ 9

Betänkandet Våld i nära relationer – en folkhälsofråga

Beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ”Betänkandet Våld i nära relationer – en folkhälsofråga (SOU 2014-49)” till bl.a. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Förslagen handlar bl.a. om operativa arbetsgrupper i kommunerna, särskilda lotsar inom socialtjänsten för att hålla ihop insatser, reglera insatsen skyddat boende för våldsutsatta i socialtjänstlagen och krav på tillstånd för att driva skyddat boende. Barns utsatthet uppmärksammas särskilt. Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslagen. Flera förslag ligger i linje med arbetssätt som redan tillämpas inom förvaltningen. Förvaltningen instämmer i att våld i nära relationer är en folkhälsofråga och att förebyggande insatser är nyckeln till en varaktig minskning av våldet.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 11 september 2014. Dnr 1.5.1.-427-2014.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande I

Ledamoten Birgitta Hald-Svensson m.fl. (MP) anmälde ett särskilt uttalande. Tjänstgörande ersättaren Leo Ahmed (V) anslöt sig till miljöpartiets särskilda uttalande.

Förvaltningens förslag till beslut innehåller många bra synpunkter och vi håller med om att en lots riskerar att bara bli ytterligare en myndighetsperson. Bättre att ge mer resurser så att socialsekreteraren kan ha färre klienter.

Därutöver vill vi anföra att vi saknar en diskussion om papperslösa. Man bör garantera att även papperslösa vuxna och barn som utsätts för våld i nära relationer får stöd.

Enligt internationella avtal har alla kvinnor, även de som lever som papperslösa i ett land, rätt till skydd undan våld. I Sverige finns en lag som heter Kvinnofridslagen. Den säger att kvinnor har rätt till skydd från våld, genom att till exempel få bo på ett skyddat boende, så kallad kvinnojour. Kvinnor har också rätt att få stöd i kontakt med polis och domstol. Tyvärr går

oftast Utlänningslagen före Kvinnofridslagen, och det gör att papperslösa kvinnor inte får skydd.

Möjligheten att få hjälp från socialen för en papperslös kvinna som utsätts för våld kan liknas vid ett lotteri. Det framkommer i en kartläggning som gjorts av Marianne Oskarsson, på uppdrag av Röda Korset. Författaren har intervjuat anställda på kvinnojourer och vårdförmedlingar för papperslösa i Stockholm, Göteborg och Malmö. Det visade sig att hanteringen skiljer sig både mellan och inom kommunerna. Ideella kvinnojourer har svårt att gå emot papperslösa för att de inte får ekonomiskt stöd för dem.

Enligt socialstyrelsens riktlinjer ska socialtjänsten ha ansvar för alla som vistas i Sverige, även personer som saknar tillstånd för vistelsen. Etablerad praxis enligt Socialstyrelsen är att stödet inskränks till akut nödhjälp - men Marianne Oskarssons kartläggning visar att socialtjänsten många gånger undviker att hantera ärenden med våldsutsatta papperslösa kvinnor över huvud taget. Situationen beskrivs i intervjumaterialet vid upprepade tillfällen som ett lotteri, där budget snarare än riktlinjer verka styra förhållningssättet. Papperslösa kvinnor kan direkt avvisas eller uppmanas att vända sig till ideella kvinnojourer, med motivering att de ändå inte ska stanna i Sverige.

Vi menar att kvinnofridslagen bör överordnas utlänningslagen. Detta skulle leda till att alla kvinnors rätt till skydd står över hot om avvisning.

Utlänningslagen förtydligas för att garantera en rättslig praxis där kvinnors asylskäl i sig betraktas som tillräcklig grund för att leda till permanent uppehållstillstånd vid asylprövning. Exempelvis vid flykt undan våld utfört av militär, undan tvångsgifte eller könsstympning.

Papperslösa kvinnor som medverkar i brottsutredning ska beviljas tillfälligt uppehållstillstånd så länge förundersökning eller domstolsprocess pågår

Särskilt uttalande 2

Ledamoten Burhan Yilidz (FP) anmälde ett särskilt uttalande.

Folkpartiet ställer sig bakom förvaltningens förslag till beslut i ärendet, men vill därutöver tillägga:

Utlänningslagen bör förtydligas för att garantera en rättslig praxis där kvinnors asylskäl i sig betraktas som tillräcklig grund för att leda till permanent uppehållstillstånd vid asylprövningen, exempelvis vid flykt undan våld utfört av militär, undan tvångsgifte eller könsstympning.